

STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Kommunernas och landstingens finansiella tillgångar och skulder (KTS/LTS)

Ämnesområde

Offentlig ekonomi

Statistikområde

Finanser för den kommunala sektorn

Produktkod

OE0106

Referenstid

2019 kvartal

Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån
Kontaktinformation	Jacob Pelgander
E-post	Jacob.pelgander@scb.se
Telefon	010- 479 6031

Innehåll

1	Statistikens sammanhang.....	3
2	Undersökningsdesign	3
2.1	Målstorheter	3
2.2	Ramförfarande	3
2.3	Förfaranden för urval och uteslutning	3
2.3.1	Urvalsförfarande.....	3
2.3.2	Uteslutning från insamling (cut-off)	3
2.4	Insamlingsförfarande.....	4
2.4.1	Datainsamlingsmetoder	4
2.4.2	Mätning.....	4
2.4.3	Bortfallsuppföljning	4
2.5	Bearbetningar.....	5
2.6	Granskning.....	5
2.6.1	Granskning under insamlingen	5
2.6.2	Granskning av mikrodata	5
2.6.3	Granskning av makrodata	5
2.6.4	Granskning av redovisning	5
2.7	Skattningsförfarande	5
2.7.1	Principer och antaganden	5
2.7.2	Skattningsförfarande för målstorheter.....	5
2.7.3	Skattningsförfarande för tillförlitlighet.....	6
2.7.4	Röjandekontroll	6
3	Genomförande	7
3.1	Kvantitativ information.....	7
3.2	Avvikelser från undersökningsdesignen	7

1 Statistikens sammanhang

Kommunernas och landstingens finansiella tillgångar och skulder (KTS/LTS) presenterar kommunernas och landstingens finansiella tillgångar, låneskulder samt deras förändring över tiden. Den visar också vilka placerings- respektive låneformer kommunerna och landstingen har valt.

Statistiken baseras på enkätundersökningar som riktas till kommuner och landsting.

I detta dokument beskrivs översiktligt design och genomförande av KTS/LTS. Dokumentet kompletterar *Kvalitetsdeklarationen* för KTS/LTS som finns tillgänglig på www.scb.se/oe0106 under rubriken *Dokumentation*.

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

De statistiska målstorheterna i undersökningen är summeringar som sammanfattar kommunernas respektive landstingens totala finansiella tillgångar och skulder per motpart vid slutet av varje kvartal.

2.2 Ramförfarande

Rampopulationen för KTS/LTS är Sveriges samtliga kommuner och landsting. SCB följer Sveriges indelning i kommuner och län som finns beskrivna i Svensk författningssamling (SFS). Kommunerna och landstingen är samtidigt uppgiftskällor och observationsobjekt. Adresser till kommuner och landsting hämtas från SCB:s Företagsdatabas.

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

Enkätundersökningen genomförs i slutet av varje kvartal. Vid undersökningarna som avser ställningen 31 mars, 30 juni och 30 september inhämtas uppgifterna från samtliga landsting och en delmängd av kommunerna (se avsnitt [2.3.2](#).)

Vid undersökningsomgången som avser ställningen 31 december, undersöks samtliga landsting och kommuner.

2.3.1 Urvalsförfarande

Inget urval görs.

2.3.2 Uteslutning från insamling (cut-off)

Kommuner som året innan undersökningsåret hade en medelbefolkning som var mindre än 30 000 invånare utesluts från

enkätundersökningarna som avser ställningen den 31 mars, 30 juni och 30 september.

2.4 Insamlingsförfarande

2.4.1 Datainsamlingsmetoder

Statistiken samlas in direkt från uppgiftslämnarna med hjälp av SCB:s generella verktyg för webbinsamling.

Inför undersökningen skickas ett introduktionsbrev ut till kontaktpersonerna på kommunerna och landstingen. Från referenstidpunkten har de sedan två till fyra veckor på sig att fylla i frågeformuläret beroende på vilket kvartal som avses.

2.4.2 Mätning

Frågorna i enkäten avser ekonomiska frågor om kommunens/landstingets resultat- och balansräkningar.

Vid fjärde kvartalet är blanketten mer omfattande och omfattar även olika tilläggsupplysningar till de lämnade huvuduppgifterna. Bland annat skall kommunens/landstingets förhållanden mot de egna bolagen anges. Även ekonomiska uppgifter kopplade till finansiella derivat efterfrågas samt några textfrågor kopplade till olika typer av transaktioner.

Uppgiftslämnarna kan revidera sina uppgifter maximalt fyra kvartal bakåt i tiden.

Information om de olika observationsvariablerna finns i *Kvalitetsdeklarationen* för KTS/LTS som finns tillgänglig på www.scb.se/oe0106 under rubriken *Dokumentation* och ännu mer detaljerat på www.metadata.scb.se under *Kommun/landsting tillg/skulder*.

Exempel på frågeformulär finns tillgängliga på uppgiftslämnarsidan www.scb.se/kts under rubrikerna *Kommuner* respektive *Landsting*.

2.4.3 Bortfallsuppföljning

Objektsbortfall är ovanligt i denna undersökning. Däremot förekommer partiellt bortfall oftare.

SCB arbetar aktivt för att undvika svarsbortfall genom att informera uppgiftslämnarna om vad statistiken används till och varför de är skyldiga att lämna in ekonomisk statistik.

SCB arbetar även för att ge snabba svar på de frågor som uppgiftslämnarna ställer angående undersökningen. Genom att ge snabb service till uppgiftslämnarna undviks risken att uppgiftslämnaren missar att åtgärda det som man varit osäker på.

2.5 Bearbetningar

Vid partiellt borfall sker i nuläget ingen imputering. Ett saknat värde räknas istället som ett nollvärde.

2.6 Granskning

2.6.1 Granskning under insamlingen

I enkäterna finns ett antal inbyggda kontroller som, om de faller ut, måste justeras eller kommenteras av uppgiftslämnaren innan enkäten kan skickas in.

2.6.2 Granskning av mikrodata

När enkätsvaren kommit in till SCB genomgår de omfattande kontroller vilka främst är baserad på jämförelser med tidigare inrapporterade värden.

Vid insamling av uppgifter avseende fjärde kvartalet sker också viss samgranskning med *Räkenskapsammandrag för kommuner och landsting*, www.scb.se/oe0107.

2.6.3 Granskning av makrodata

På riksnivå granskas alla förändringar som är större än 500 Mkr jämfört med senaste tidigare kvartalsundersökning.

2.6.4 Granskning av redovisning

Inför publicering i SCB:s statistikdatabas granskas samtliga tabeller i en produktionsdatabas innan de offentliggörs. SCB kontrollerar då med hjälp av stickprovskontroller att tabellen blivit uppdaterad på ett korrekt sätt.

2.7 Skattningsförfarande

2.7.1 Principer och antaganden

Eftersom KTS/LTS under fjärde kvartalet undersöker samtliga objekt i rampopulationen antas att populationstotaler för detta kvartal kan erhållas genom summering av värden från de ingående objekten.

För årets tre första kvartal, då vissa kommuner utesluts från insamlingen (se [2.3.2](#)), görs antagandet att den relativa utvecklingen för dessa kommuners variabelvärden sedan fjärde kvartalet föregående år är densamma som den genomsnittliga utvecklingen för en delmängd av de kommuner från vilka uppgifter samlas in (se [2.7.2](#)).

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

Skattningar av målstorheter för *landstingen* görs varje kvartal genom en summering av variabelvärden för samtliga landsting .

Vid skattningar av målstorheter i för *kommunerna* delas dessa in i tre ömsesidigt uteslutande grupper som tillsammans täcker hela målpopulationen:

$$U_s = \{\text{Stockholm, Göteborg, Malmö}\}$$

$$U_u = \{\text{Övriga kommuner med minst 30 000 invånare föregående år}\}$$

$$U_c = \{\text{Kommuner med färre än 30 000 invånare föregående år}\}$$

Kommunerna i grupperna U_s och U_u undersöks varje kvartal och deras bidrag till rikstotalen fås genom att variabelvärden summeras. Detsamma gäller fjärde kvartalet för kommunerna i gruppen U_c som också undersöks detta kvartal.

För vart och ett av årets tre första kvartal görs dock ingen insamling av uppgifter från kommunerna i gruppen U_c . Istället skattas dessa kommuners bidrag till rikstotalen med följande modell:

$$\hat{t}_{U_c, y, \hat{a}, kv} = \frac{\sum_{U_u} y_{\hat{a}, kv, k}}{\sum_{U_u} y_{\hat{a}-1, 4, k}} \left(\sum_{U_c} y_{\hat{a}-1, 4, k} \right)$$

där:

$$\hat{t}_{U_c, y, \hat{a}, kv}$$

är det skattade värdet av summan av ett variabelvärde y för samtliga kommuner i gruppen U_c för referensperioden år $\hat{a}$ och kvartalet kv , och

$$\sum_{U_u} y_{\hat{a}, kv, k}$$

är det summerade värdet av variabelvärdena av y för samtliga kommuner i gruppen U_u för referensperioden år $\hat{a}$ och kvartalet kv

$$\sum_{U_u} y_{\hat{a}-1, 4, k}$$

är det summerade värdet av ett variabelvärdena y för samtliga kommuner i gruppen U_u för referensperioden år $\hat{a}$ och det fjärde kvartalet, och

$$\sum_{U_c} y_{\hat{a}-1, 4, k}$$

är det summerade värdet av ett variabelvärde y för samtliga kommuner i gruppen U_c för referensperioden år $\hat{a}$ och det fjärde kvartalet.

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Inga osäkerhetsmått tas fram för KTS/LTS.

2.7.4 Röjandekontroll

Uppgifterna på objektsnivå behöver inte skyddas. Någon röjandekontroll görs följaktligen inte.

3 Genomförande

3.1 Kvantitativ information

Målpopulationen bestod 2018 av 290 kommuner och 20 landsting. Under år 2018 samlades uppgifter in från 84 kommuner som under årets tre första kvartal. 206 kommuner uteslöts från insamling dessa kvartal i och med cut-off gränsen (se [2.3.2](#)).

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

Inga avvikelser har gjorts under 2018.